

Koninklijke Maatschappij tot Bevordering der Bouwkunst
Bond van Nederlandse Architecten

WEDSTRIJDPROGRAMMA
BNA JONGE ARCHITECTENPRIJSVRAAG
DE VERTICALE STAD VOOR GEZINNEN

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Opgave, randvoorwaarden en programma van eisen	3
Opgave	3
Het vervolg op de prijsvraag	5
Randvoorwaarden	5
Programma van eisen	
Programma van eisen	5
De wedstrijdregels	6
Naam prijsvraag en contactadres	6
Doelstelling	6
Deelnemers	6
Inschrijving als deelnemer	7
Inzendingen	8
Tijdschema van de prijsvraag	9
Tijdschema vervolg op de prijsvraag	9
Tussentijdse informatie	9
Jurering	9
Beoordelingscriteria	10
Beoordelingsprocedure	10
Juryrapport	10
Prijzen	11
Publiciteit, publicaties en tentoonstelling	11
Auteursrechten	11
Gebruik en eigendom van de ingezonden bescheiden	11

BNA JONGE ARCHITECTENPRIJSVRAAG 'DE VERTICALE STAD VOOR GEZINNEN'

In samenwerking met Ymere en Proper-Stok schrijft de BNA in het kader van Nederland Wordt Anders een ideeënprijsvraag uit. Deelname staat open voor alle Nederlandse architecten die op of na 1 januari 1970 zijn geboren. De prijsvraag is de twaalfde editie van de Jonge Architectenprijsvraag en de vijfde die de BNA tweejaarlijks organiseert.

De drie winnaars nemen deel aan het vervolg op de prijsvraag waarin ze elk in een team met ontwikkelaars hun prijsvraagidee verder uitwerken. Het vervolg op de prijsvraag wordt georganiseerd door Ymere en Proper-Stok.

OPGAVE

Het onderwerp van een verticale stad is in de 20ste eeuw uitgebreid onderzocht door architecten zoals El Lissitzky, Le Corbusier en van den Broek en Bakema. Onder andere stedelijke vernieuwing en verdichting en een te verwachten verregaande afname van nieuwbouwlocaties 'in de wei' stellen de bekende ideeën in een nieuw daglicht. Zou de verticale stad als middel kunnen worden ingezet om een aantal, dat de nieuwe bouwopgave van de 21ste eeuw met zich meebrengt op te lossen?

Deelnemers wordt gevraagd een vernieuwende visie te geven op "de verticale stad voor gezinnen", in de traditie van Le Corbusiers Unité d'habitation en die visie nader uit te werken tot een ruimtelijk concept. De uitgewerkte visie moet generiek toepasbaar zijn voor nader te bepalen (binnen)stedelijke locaties.

In de visie dient aandacht besteed te worden aan de relatie tussen de doelgroep, gezinnen in de stad, en het ruimtelijk concept. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om een duiding van de woonwensen van de doelgroep, de vertaling daarvan naar concept en ontwerp, om de inrichting van het ontwerp- en ontwikkelproces en de betrokkenheid van toekomstige bewoners daarbij.

Richtinggevend hierbij zijn vijf thema's die door jonge medewerkers van Ymere en Proper Stok worden geanalyseerd in workshops voorafgaand aan de Jonge Architecten Prijsvraag. De vijf thema's zijn:

1) Maat en schaal

Le Corbusier werd gevraagd om een woonblok voor 1600 inwoners te ontwerpen voor een (nog niet gedefinieerde) locatie in Marseille. Aan de ontwerpers de vraag om te bepalen wat in de huidige situatie een wenselijke maat voor een dergelijk gebouw is. Wat is de kritische massa (aantal bewoners/woningen) om een bepaald voorzieningenniveau te rechtvaardigen. Waar ligt de balans tussen massaliteit en individualiteit. En bij welke maatschappelijke ontwikkeling sluit de meest wenselijke schaal aan? Maar ook: hoe is het beheer geregeld? Tot en met welk volume is het gebouw volgend aan zijn omgeving - vanaf welke schaal kan het plaatsbepalend zijn voor een ontwikkelingsgebied?

2) Functionele mix

In de Unité zijn een aantal voorzieningen opgenomen zoals een basisschool, een kinderopvang, commerciële ruimtes, sportvoorzieningen etc. Deze liggen allemaal op hogere verdiepingen binnen het gebouw, dus nadrukkelijk alleen bedoeld voor de bewoners van de Cité Verticale. Welke voorzieningen zijn denkbaar die een toegevoegde waarde voor een groot woongebouw hebben? Bij welke trends sluit dit aan? Waar liggen deze voorzieningen ten opzichte van het maaiveldniveau en

zijn er functies te integreren die zowel voor bewoners als ook voor de "buitenwereld" een meerwaarde kunnen betekenen? En natuurlijk: hoe gaat het beheer?

3) Relatie gebouw en directe omgeving

De ideologie van de CIAM was de omgeving van gebouwen in te richten als park en alle functies zoals fietsen, winkelen, parkeren en wonen strikt te scheiden. Gebouwen mochten de continuïteit van het landschap niet verbreken, vandaar dat de Unité op de beeldbepalende pilotis is geplaatst en boven het maaiveld zweeft. De kwaliteit en het gebruik van de openbare ruimte rondom de Cité Verticale zijn vaak onderwerp van kritiek. Wat zijn manieren om een goede relatie tussen het gebouw en de omgeving te creëren? Thema's hierin zouden kunnen zijn de sociale controle en de toegenomen druk op de openbare ruimte door de parkeerbehoefte. En hoe groot is de omgeving waar Ymere ook het beheer voor haar rekening moet nemen?

4) Doelgroep

De Unité was oorspronkelijk ontworpen als verticale stad, waarin de familie het hart van de samenleving vormde. Uiteindelijk zijn maar ca. 10% van de bewoners gezinnen met kinderen. Waarom is deze doelgroep nu zo klein vertegenwoordigd? Wat missen gezinnen in gebouwen als deze en in haar omgeving? En missen de mensen die alleen wonen de gezinnen? Wat zijn bijvoorbeeld maatregelen of ontwerpaspecten die het woongebouw tot een kindvriendelijke woonomgeving kunnen maken? Welke leefstijl(en) heeft een gezin die wil wonen in een verticale stad? Kortom: hoe krijg je een gebouw waar een goede mix ontstaat van bewonersgroepen.

5) Duurzaamheid

Op een aantal velden liggen er kansen om van een verticale stad ook een duurzaam project te maken. Mogelijke flexibiliteit en diversiteit aan woningtypologieën, de toegevoegde waarde voor het voorzieningenniveau van een gebied, maar ook schaalvoordelen met betrekking tot energieverbruik (eventueel zelfs energieopwekking) en waterhuishouding zijn mogelijke onderwerpen die onderzocht kunnen worden. Sociale samenhang is voor duurzaamheid van essentieel belang. Hoe maak je die? En hoe houd je die in stand? Hierin verhoudt dit onderzoeksveld zich ook nadrukkelijk tot de eerdere onderzoeksvragen.

HET VERVOLG OP DE PRIJSVRAAG

Uit de inzendingen worden drie prijswinnaars geselecteerd. Zij ontvangen een geldprijs en nemen deel aan het vervolg op de prijsvraag.

De prijswinnaars worden aan drie opdrachtgeversteams gekoppeld die zijn samengesteld uit jonge medewerkers (<33jr) van Ymere en Proper Stok. Deze gezamenlijke teams van opdrachtgevers en architecten werken elk hun prijsvraag idee verder uit in een integrale visie en een ontwerp. Voor deze uitwerking ontvangen de drie winnaars elk een vergoeding van € 5000,- (exclusief materiaalkosten).

Het eindresultaat wordt gepresenteerd op de Provada vastgoedbeurs. Uit de drie presentaties kiezen de bezoekers van de Provada een winnend plan. Het bekroonde team wint een reis naar Marseille om daar de Unité van Le Corbusier te bezoeken.

RANDVOORWAARDEN

Het gaat om een ideeënprijsvraag. De visie op de opgave is in de prijsvraagfase belangrijker dan een ontwerp. Dat betekent dat er geen formele randvoorwaarden zijn gesteld, om de creativiteit alle ruimte te geven.

PROGRAMMA VAN EISEN

Aan de deelnemers wordt gevraagd om in de inzending hun visie te ontvouwen op de in de opgave genoemde thema's en te laten zien hoe die visie in het ruimtelijk concept vorm krijgt. Daarnaast is het van belang dat de inzendingen een zeker realiteitsgehalte hebben en flexibel zijn.

Woonprogramma

Woningbouw vormt de kern van de opgave. Het kan gaan om nieuwbouw, maar ook ingrijpende herontwikkeling komt in aanmerking. De deelnemers stellen zelf het woonprogramma van hun inzending op. Het kan gaan om realisatie in de huur en/of de koopsector, maar ook andere juridische vormen, zoals huurkoop of koopgarant, zijn toegestaan.

Programma overige functies

De inzending dient expliciet blijk te geven van een visie op andere functies (werken, winkelen, recreëren, etc.) die met het woonprogramma kunnen worden gecombineerd. Ook hiervoor stellen de deelnemers het programma zelf op.

Realiteitsgehalte

Van belang is het realiteitsgehalte van de inzending. Hoewel er geen exacte financiële, juridische, technische of andere voorwaarden gesteld worden is het van belang dat aannemelijk wordt gemaakt dat het idee haalbaar en realiseerbaar is en dat realisatie van het idee niet afhankelijk is van subsidie of dat anderszins herhaling op grote praktische problemen stuit.

Flexibiliteit

Van groot belang is de flexibiliteit van de inzending, het adaptief vermogen van het gepresenteerde ruimtelijk concept aan de wensen van de opdrachtgevende teams van Ymere en Proper-Stok in het vervolg op de ideeënprijsvraag.

WESTRIJDREGELS

Naam prijsvraag

De ideeënprijsvraag wordt aangeduid met de naam BNA Jonge Architecten prijsvraag 'De Verticale Stad voor Gezinnen'.

Contactadres

Namens de prijsvraaguitschrijver treedt op als contactpersoon: Alexander Pastoors.

Bezoekadres: Jollemanhof 14, Amsterdam

Postadres: Postbus 19606, 1000 GP Amsterdam

E-mailadres: prijsvraag@bna.nl.

Doelstelling

Doelstelling van de prijsvraag is

- het genereren van ideeën bij jonge architecten om de binnenstedelijke bouwopgave van de toekomst zo vorm te geven dat een aantrekkelijk woonmilieu voor gezinnen in de stad wordt geboden;
- de ideeën en de kwaliteiten van jonge architecten onder de aandacht te brengen van ontwikkelaars, woningcorporaties, gemeenten, ontwerpers, woonconsumenten en andere belanghebbenden;
- in het vervolg op de prijsvraag jonge professionals bij woningcorporaties en ontwikkelaars in teams te laten samenwerken met jonge architecten bij het ontwikkelen van nieuwe ideeën voor binnenstedelijke bouwen.
- de ideeën en de kwaliteiten van de teams onder de aandacht te brengen van ontwikkelaars, woningcorporaties, gemeenten, ontwerpers, woonconsumenten en andere belanghebbenden.

In het algemeen wil de BNA wil met de Jonge Architectenprijsvraag de vakbeoefening door jonge architecten stimuleren en jonge architecten een platform bieden om hun kwaliteiten te tonen.

Deelnemers

De openbare prijsvraag is bedoeld voor architecten ingeschreven in het Nederlandse architectenregister (SBA) die op of na 1 januari 1970 zijn geboren. Er kunnen ook, al dan niet multidisciplinaire, teams aan de prijsvraag deelnemen mits ten minste een van de teamleden als architect is staat ingeschreven in het Nederlands architectenregister (SBA). Alle leden van het ontwerpteam moeten op of na 1 januari 1970 zijn geboren.

Uitgesloten van deelname zijn: de juryleden en hun bureaus evenals degenen die betrokken zijn geweest bij de voorbereiding van de prijsvraag.

Voertaal

De voertaal bij de prijsvraag en bij het vervolg op de prijsvraag is Nederlands.

Deelname aan het vervolg op de prijsvraag

De prijsvraagwinnaars verplichten zich tot deelname aan het vervolg op de prijsvraag in teamverband met nader samen te stellen teams bestaande uit medewerkers van Ymere en Proper-Stok.

Inschrijving als deelnemer

Inschrijving als deelnemer geschiedt door het invullen van het deelnameformulier op www.jongearchitecten.nl/prijsvraag en door overmaking van het inschrijfgeld.

Voor BNA-leden is het inschrijfgeld € 25, voor anderen € 45. Voor een team met ten minste een BNA-lid in de gelederen is € 25 verschuldigd.

Deelnemers kiezen een gebruikersnaam en een password waarmee kan worden ingelogd op de eigen beveiligde werkomgeving van de website. Na bevestiging van de betaling van het inschrijfgeld kan de inzending hier worden ingediend. De gebruikersnaam en het wachtwoord kunnen meteen na het invullen van de deelnameformulier worden aangemaakt.

Op het deelnameformulier worden minimaal onderstaande gegevens vermeld:

1. Naam, adres en e-mailadres van de deelnemer (in geval van een team moeten de afzonderlijke teamleden worden genoemd en een van hen als contactpersoon worden aangewezen);
2. Een verklaring dat het ontwerp het geestelijk eigendom is van de deelnemer;
3. De vermelding van het registratienummer in het Nederlands architectenregister van de inzender of, in geval van een team, van een van de teamleden.

De gegevens op het deelnameformulier kunnen gewijzigd worden tot de sluiting van de inzendtermijn.

Na het invullen van het deelnameformulier krijgt de contactpersoon een factuur voor het inschrijfgeld toegezonden. Zodra het inschrijfgeld is ontvangen krijgt de contactpersoon daarvan een bevestiging. Vanaf dat moment is het mogelijk de inzending te plaatsen op de eigen werkomgeving van de prijsvraagwebsite.

De wedstrijdbescheiden zijn voor alle belangstellenden op de website van de prijsvraag beschikbaar. De deelnemers hoeven dus niet te wachten op de afwikkeling van de inschrijving, maar kunnen meteen de wedstrijdbescheiden downloaden.

Inzendingen

De inzendingen worden digitaal ingezonden via de website

www.jongearchitecten.nl/prijsvraag en moeten bestaan uit de volgende bescheiden:

- a. Maximaal zes beelden en een tekst die samen een goede indruk van de ontwikkelde visie en het ruimtelijk concept geven. De beelden worden aangeleverd als 10 x 15 (bij voorkeur landscape) of 15 x 15 cm, 300 dpi (high res) JPG of PNG-bestand (maximaal 1 MB per beeld). Elk beeld kan voorzien worden van een ondertekening van maximaal 50 karakters. Het eerste beeld moet representatief zijn voor de inzending. Op de site kan gecontroleerd worden of de beelden goed leesbaar zijn op de verschillende formaten waarop ze op de site gepresenteerd worden aan de jury. De in te leveren tekst bestaat uit een Nederlandstalige tekst van maximaal 2500 karakters (ongeveer 350 woorden) die de inzending kort toelicht en een samenvatting van maximaal 350 karakters (ongeveer 50 woorden).
- b. Een toelichting van maximaal 1750 woorden op de inzending in de vorm van een pdf. Dit document van maximaal vier pagina's en 2 MB moet kunnen worden geprint op A4 formaat. Het document zal voornamelijk digitaal worden bekeken en moet digitaal dus goed leesbaar zijn.
- c. Daarnaast mag meer een gedetailleerde presentatie worden ingediend in de vorm van een pdf. Dit document van maximaal twee pagina's en 2 MB kan geprint worden op A3 formaat. Ook dit document zal voornamelijk digitaal worden bekeken en moet digitaal goed leesbaar zijn.
- d. Tot de inzending behoort ook een volledig ingevuld deelnameformulier, dat is te vinden op de website www.jongearchitecten.nl/prijsvraag.

De website bevat een beveiligde werkomgeving voor de deelnemers. Na inloggen kunnen beelden geplaatst worden, de presentatie kan bekeken worden en eventueel gewijzigd. De inzending kan gewijzigd worden tot de inzendingstermijn sluit.

Materiaal dat niet is gevraagd wordt niet in de beoordeling betrokken.

Er mogen geen varianten worden ingediend.

De inzendingen dienen anoniem te zijn. Alle ontwerpen moeten worden ingezonden onder motto, bestaande uit maximaal 50 karakters (inclusief spaties) in Latijnse lettervormen of Arabische dan wel Romeinse cijfers.

Wordt door een deelnemer meer dan één ontwerp ingezonden, dan moet voor elk ontwerp een ander motto worden gekozen en elk ontwerp afzonderlijk worden ingeschreven.

De deelnemers schrijven in met hun NAW-gegevens. In geval van een gezamenlijk ontwerp moet de contactpersoon worden genoemd. Na inschrijving kan de deelnemer inloggen in zijn eigen beveiligde werkomgeving met zijn gebruikersnaam en password. De NAW-gegevens uit het inschrijfformulier zijn alleen toegankelijk voor de editor die deze gegevens gebruikt om indien nodig met de inzender in contact te kunnen treden. Deze gegevens zijn dus voor afronding van het juryberaad niet toegankelijk voor de juryleden en het prijsvraagsecretariaat. De anonimiteit van de inzender is daardoor gewaarborgd.

Op geen der stukken van de inzending mag het handschrift van de ontwerper voorkomen, noch enig teken, waaruit de herkomst van het ontwerp zou kunnen worden afgeleid.

De jury heeft de bevoegdheid na de uitspraak de namen van de inzenders bekend te maken.

Tijdschema van de prijsvraag

De prijsvraag verloopt volgens het onderstaande tijdschema:

Aankondiging: 15 januari 2010.

Publicatie wedstrijdprogramma: 1 februari 2010

Inschrijving: van 1 februari tot 15 maart 2010

Start ontwerpwedstrijd; 16 februari 2010 met een minisymposium rond de vijf thema's

Sluiting termijn inzending: 6 april 2010

Bekendmaking prijswinnaars: uiterlijk 23 april

Tijdschema vervolg op de prijsvraag

Start ontwerp/ontwikkelteams: laatste week april 2010

Presentatie Provada: 8 – 10 juni 2010

Bekendmaking publieksprijs Provada: 10 juni 2010

Tussentijdse informatie

Schriftelijke vragen met betrekking tot het wedstrijdprogramma kunnen per e-mail worden ingediend voor 1 maart 2010. Beantwoording van de vragen vindt plaats voor 8 maart 2010.

Na de vragenronde worden alle gestelde vragen met de daarbij behorende antwoorden en relevante informatie in één document op schrift gesteld en aan alle deelnemers ter beschikking gesteld, door publicatie op de Jonge Architectenprijsvraag-site. Dit document geldt vanaf dat moment als aanhangsel van het wedstrijdprogramma en heeft dezelfde binding.

Overleg buiten deze procedure is niet toegestaan.

Jurering

De inzendingen worden beoordeeld door een jury bestaande uit de volgende leden:

Elma van Boxel (ZUS Zones Urbaines Sensibles)

Bernadette Janssen (BVR Adviseurs Ruimtelijke Ontwikkeling)

Rob van Kalmthout (Directeur Proper-Stok)

Jeroen van Schooten, juryvoorzitter (voorzitter BNA, Meyer & Van Schooten Architecten)

Stefan Schuwer (Raad van Bestuur Ymere)

Gus Tielens (Korth Tielens Architecten)

Robert Winkel (Mei. architecten en stedenbouwers)

Bij verhindering van één der leden van de jury wordt zo mogelijk een reservelid opgeroepen met eenzelfde beroepskwalificatie als het verhinderde lid.

De jury is onafhankelijk van de deelnemers en doet een autonome uitspraak.

Over de uitslag kan niet worden gecorrespondeerd.

Secretaris van de jury is Joep Habets (BNA).

Beoordelingscriteria

De inzendingen worden beoordeeld op basis van de onderstaande criteria:

- De denkkraft en het verbeeldingvermogen waarvan de visie blijkt geeft
- Wijze waarop de vijf richtinggevendende prijsvraagthema's in de visie en het ruimtelijk concept zijn uitgewerkt.
- Mate van vernieuwing en oorspronkelijkheid van de gepresenteerde visie
- Haalbaarheid en realiseerbaarheid
- Flexibiliteit en adaptatievermogen van het ruimtelijk concept

Beoordelingsprocedure

De beoordelingsprocedure verloopt als volgt:

a) toetsingsfase:

De inzendingen worden getoetst aan de wedstrijdregels zoals die genoemd zijn in dit wedstrijdprogramma. Inzendingen die niet aan deze voorwaarden voldoen worden niet in de beoordeling betrokken. De beslissing hierover wordt genomen door de prijsvraaguitschrijver.

b) beoordelingsfase:

De jury beoordeelt de wijze waarop de inzendingen reageren op de opgave en programma van eisen, en analyseert de inzendingen op de afzonderlijke beoordelingscriteria.

Vervolgens geeft de jury op basis van een integrale beoordeling aan welke inzendingen voor bekroning in aanmerking komen, en geeft een rangorde aan. De jury zal hierbij, wanneer de kwaliteit van de inzendingen dat toelaat, drie prijswinnaars aanwijzen. Uitschrijver en deelnemers zullen zich onvoorwaardelijk aan de uitspraak van de jury onderwerpen.

Juryrapport

Uiterlijk 23 april 2010 wordt het rapport van de jury beschikbaar gepubliceerd op de prijsvraagwebsite.

Het juryrapport bevat een algemene interpretatie van de gehanteerde beoordelingscriteria en het verloop van de beoordeling en geeft aan in welke ronde de niet bekroonde ontwerpen zijn afgevallen.

Voor de inzendingen die de laatste beoordelingsronde hebben gehaald bevat het rapport per ontwerp een overzicht van wat de toetsing aan deze criteria heeft opgeleverd.

Bovendien bevat het juryrapport een evaluatie van de resultaten van de prijsvraag en aanbevelingen aan de uitschrijver hoe met de resultaten van de prijsvraag om te gaan.

Prijzen

Het totale prijzenbedrag bedraagt € 9.000 (3 x € 3000) exclusief de door de uitschrijver te vergoeden BTW. De uitschrijver zal het totale prijzenbedrag uitbetalen, en wel uiterlijk op 1 mei 2010.

De jury kan inzendingen met een eervolle vermelding onderscheiden.

Publiciteit, publicaties en tentoonstelling

Het is deelnemers, juryleden of anderen dan de prijsvraaguitschrijver, niet toegestaan in de publiciteit te treden over zaken die inhoudelijk samenhangen met de inzendingen of de prijsvraag als zodanig, voordat het besluit van de opdrachtgever is bekend gemaakt.

Alle inzendingen blijven gedurende ten minste een jaar gepubliceerd op de internetsite van de prijsvraag.

In het kader van het vervolg op de prijsvraag presenteren de drie prijswinnaars hun in teamverband uitgewerkte plan op de Provada.

Auteursrechten

De inzendingen blijven het geestelijk eigendom van de deelnemers.

Gebruik van de ingezonden bescheiden

De opdrachtgever heeft het recht de ingezonden bescheiden te publiceren of te exposeren op de wijze zoals vermeld in dit wedstrijdprogramma, zonder daarvoor de ontwerper enige vergoeding schuldig te zijn. Voor afbeelding, publicatie of tentoonstelling op andere wijze, is toestemming van de ontwerper vereist.